

Η συμβολή της τέχνης στην ανάπτυξη στοχαστικών ικανοτήτων στην εκπαίδευση

Σοφία Καλογρίδη

Σχολική Σύμβουλος ΠΕ

Σύμβουλος Καθηγήτρια στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. ΣΚΟΠΟΣ-ΣΤΟΧΟΙ

Ο σκοπός του εργαστηρίου είναι η ανάδειξη της φαντασιακής και δημιουργικής ικανότητας μέσω της εξεργασίας έργων τέχνης, ώστε οι συμμετέχοντες να αποτιμήσουν θετικά τη συμβολή της τέχνης μέσα από την κριτική προσέγγιση της σχέσης του σύγχρονου ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον, “οραματιζόμενοι” άλλες δημιουργικές εναλλακτικές δυνατότητες γι’ αυτή τη σχέση.

Επιμέρους στόχοι

-Σε επίπεδο γνώσεων:

- Οι εκπαιδευόμενοι να κατονομάζουν τις στοχαστικές ικανότητες και να περιγράφουν τα βασικά σημεία των ορισμών τους.
- Οι εκπαιδευόμενοι να γνωρίζουν τη μέθοδο "Artful Thinking" για την προσέγγιση έργων τέχνης.

-Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

- Οι εκπαιδευόμενοι να εφαρμόζουν τη μέθοδο "Artful Thinking" με στόχο την καλλιέργεια στοχαστικών δεξιοτήτων των μαθητών τους.

-Σε επίπεδο στάσεων:

- Οι εκπαιδευόμενοι να αναγνωρίζουν τη σημασία της καλλιέργειας των στοχαστικών δεξιοτήτων των μαθητών.
- Οι εκπαιδευόμενοι να υποστηρίζουν την ένταξη της τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία.

2. ΤΟ ΘΕΜΑ ΚΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το θέμα του εργαστηρίου είναι: **Η συμβολή της τέχνης στην ανάπτυξη στοχαστικών ικανοτήτων στην εκπαίδευση.** Το εργαστήριο θα έχει βιωματικό χαρακτήρα και η διαδικασία που θα ακολουθηθεί με διαδοχικά βήματα είναι:

1^ο βήμα: Γνωριμία της ομάδας.

2^ο βήμα: Συνοπτική παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου του εργαστηρίου.

Μετά την παρουσίαση του θέματος και των στόχων του εργαστηρίου θα παρουσιαστούν συνοπτικά οι ορισμοί των στοχαστικών δεξιοτήτων και ειδικότερα της κριτικής και δημιουργικής σκέψης και της φαντασιακής ικανότητας. Για τη φαντασιακή ικανότητα θα αξιοποιηθεί ο ορισμός και η προσέγγιση της M. Greene

(2000) από το βιβλίο της: *Releasing Imagination. Essays on Education, the Arts, and Social Change*. Για τον κριτικό στοχασμό το κείμενο του Α. Κόκκου (2009): «Κριτικός στοχασμός: Ένα κρίσιμο ζήτημα». Για τη δημιουργική σκέψη το άρθρο των Fishkin & Johnson, 1998 «Who is creative? Identifying Children's Creative Abilities».

Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τα έργα τέχνης που θα επεξεργαστεί βιωματικά η ομάδα των συμμετεχόντων, η μέθοδος επεξεργασίας, καθώς και τα ερωτήματα στα οποία η ομάδα καλείται να απαντήσει. Τα ερωτήματα είναι:

- Ποια νομίζετε ότι είναι η σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον; Γιατί;
- Ποια νομίζετε ότι θα έπρεπε να είναι η σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον; Γιατί;
- Μπορεί η ανάπτυξη της κριτικής & της δημιουργικής σκέψης, καθώς και της φαντασιακής ικανότητας - μέσω της τέχνης- να αλλάξει αυτή τη σχέση και πώς;

3^ο βήμα: Επεξεργασία λογοτεχνικού κειμένου.

Οι εκπαιδευόμενοι –σε ομάδες- θα επεξεργαστούν κριτικά ένα λογοτεχνικό κείμενο, στο οποίο θα κληθούν να αναδείξουν τα σημεία που η φαντασία του συγγραφέα συμβάλλει στο να δούμε με ένα νέο τρόπο τη σχέση μας με το φυσικό περιβάλλον.

4^ο βήμα: Επεξεργασία εικαστικού έργου με τη μέθοδο των τεσσάρων φάσεων του David Perkins (1994), όπως προτείνεται στο βιβλίο του: *“The Intelligent Eye. Learning to think by Looking at Art”*. Σε κάθε φάση τίθενται συγκεκριμένα ερωτήματα, που έχουν στόχο την παρατήρηση σε βάθος ενός έργου τέχνης, με στόχο την πρόκληση της κριτικής και δημιουργικής σκέψης και της φαντασιακής ικανότητας.

Οι τέσσερις φάσεις είναι:

- Πρώτη, απλή παρατήρηση του έργου τέχνης.
- Ανοικτή και περιπετειώδης παρατήρηση του έργου τέχνης.
- Λεπτομερής και σε βάθος παρατήρηση του έργου τέχνης.
- Ολιστική παρατήρηση του έργου τέχνης και αναστοχασμός στην όλη διεργασία με στόχο την αξιοποίηση όλων των πληροφοριών, στις οποίες η ομάδα αναφέρθηκε στις προηγούμενες φάσεις, με στόχο την ανάπτυξη των στοχαστικών ικανοτήτων.

5^ο βήμα: Αναστοχασμός στο περιεχόμενο του εργαστηρίου και αποτίμηση των στόχων, που τέθηκαν στα τρία επίπεδα.

3. ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

2 ώρες

4. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Καμία

5. ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

10 έως 20 άτομα